

Ofiarom przestępstw przysługuje szereg praw przed wszczęciem postępowania karnego. Szczególną ochroną otacza się dzieci i ofiary handlu ludźmi oraz przestępstw przeciwko wolności seksualnej.

Ofiarom przestępstw przysługują prawa do:

dostępu do usług wsparcia dla ofiar przestępstw;

skutecznej pomocy psychologicznej i innego rodzaju pomocy specjalistycznej oraz wsparcia ze strony organów, organizacji i instytucji pomagających ofiarom przestępstw, zgodnie z przepisami prawa;

ochrony przed zastraszaniem i odwetem;

ochrony godności podczas składania zeznań w charakterze ofiary;

bycia wysłuchanym bez zbędnej zwłoki po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i do późniejszego przesłuchania w zakresie, który jest bezwzględnie konieczny do celów postępowania karnego;

obecności zaufanej osoby podczas każdej czynności, w której ofiara uczestniczy;

bycia poddawanych badaniom lekarskim w minimalnym zakresie i tylko wtedy, gdy są one absolutnie konieczne do celów postępowania karnego;

złożenia wniosku o ściganie lub wniesienia oskarżenia prywatnego zgodnie z kodeksem karnym (Kazenski zakonik), udziału w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego, otrzymania informacji o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206 ust. 3 kodeksu karnego) i o postanowieniu prokuratora (*državni odvjetnik*) o odmowie wszczęcia postępowania, a także do wniesienia oskarżenia bez udziału prokuratora;

bycia informowanym przez prokuratora o czynnościach dokonanych na podstawie złożonego przez ofiarę zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206a kodeksu karnego) i do wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą (*viši državni odvjetnik*) (art. 206b kodeksu karnego);

zwracania się o informacje na temat zwolnienia sprawcy z zakładu karnego lub aresztu, ucieczki lub przedterminowego zwolnienia sprawcy z zakładu karnego oraz na temat zastosowanych środków służących ochronie ofiary;

zwracania się o informacje na temat wydania prawomocnego orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania karnego oraz otrzymywania takich informacji;

inne prawa przewidziane w przepisach.

Dodatkowo ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i handlu ludźmi mają również prawo do:

konsultacji z doradcą prawnym (*savjetnik*) przed przesłuchaniem, opłaconych przez Skarb Państwa;

pełnomocnika opłaconego przez Skarb Państwa;

bycia przesłuchiwanymi na posterunku policji lub w biurze prokuratora (*državno odvjetništvo*) przez osobę tej samej płci oraz bycia przesłuchiwanymi przez tę samą osobę w przypadku kolejnego przesłuchania;

odmowy odpowiedzi na pytania dotyczące ich życia prywatnego, a niezwiązane z przedmiotowym przestępstwem;

wystąpienia z wnioskiem o przesłuchanie za pośrednictwem środków audiowizualnych (art. 292 kodeksu karnego);

ochrony danych osobowych;

wnioskowania o rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Dzieci będące ofiarami przestępstw mają wszystkie wskazane powyżej prawa, a także prawo do:

pełnomocnika opłaconego przez Skarb Państwa;

ochrony danych osobowych;

rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Dziecko to osoba, która nie ukończyła 18. roku życia.

Dziecko będące świadkiem lub ofiarą przestępstwa przesłuchiwane jest przez sędziego prowadzącego sprawę na posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe, zaś wezwanie do stawienia się przed sądem wysyła się do rodziców lub opiekunów dziecka.

Prywatny akt oskarżenia

W większości przypadków w chwili złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa prokurator rozpoczyna ściganie z urzędu.

W postępowaniu karnym prywatnoskargowym istnieje możliwość wniesienia do sądu prywatnego aktu oskarżenia. Prywatny akt oskarżenia należy wnieść w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym uprawniona osoba fizyczna lub prawna powzięła informację o przestępstwie i sprawcy czynu.

Powództwo odszkodowawcze

Pokrzywdzony może wnieść w ramach postępowania karnego powództwo odszkodowawcze.

Ofiary przestępstwa są również uznawane za poszkodowanych i są uprawnione do wniesienia powództwa odszkodowawczego do sądu.

Roszczenie o odszkodowanie może obejmować:

odszkodowanie za szkodę materialną i zadośćuczynienie za szkodę niematerialną (ból, lęk);

zwrot przedmiotów osobistych – jeżeli poszkodowany może dowieść, że był ich pełnoprawnym właścicielem lub posiadaczem;

stwierdzenie nieważności określonych czynności, w przypadku gdy przestępstwo wynikało z czynności dotyczących nieruchomości (jeżeli oskarżony zmusił ofiarę do zawarcia umowy).

Powództwo odszkodowawcze można wytoczyć w postępowaniu karnym (powództwo adhezyjne) lub odrębnym postępowaniu cywilnym. W przypadku powództwa cywilnego wytoczonego w toku postępowania karnego warunkiem spełnienia żądań pozwu jest uznanie oskarżonego za winnego.

Warunek ten nie dotyczy powództwa wytoczonego w postępowaniu cywilnym.

Prawa pokrzywdzonych w toku postępowania przygotowawczego i postępowania karnego

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo:

posługiwać się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i żądać tłumaczenia ustnego, jeżeli nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, albo tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą niesłyszącą lub głuchoniewidomą;

wnieść powiązane powództwo odszkodowawcze i wnioski o udzielenie zabezpieczenia;

być reprezentowana przez pełnomocnika;
przedstawić fakty i dowody;
brać udział w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
brać udział w postępowaniu sądowym, postępowaniu dowodowym oraz wygłosić mowę końcową;
do dostępu do akt;
zwrócić się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie złożonego przez nią zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa; wnieść zażalenie do prokuratora wyższego rangą;
wnieść środki odwoławcze;
dochodzić przywrócenia do stanu poprzedniego;
otrzymać zawiadomienie o wyniku postępowania karnego.

Zarówno przed wszczęciem postępowania karnego, jak i na każdym jego etapie prokuratura i sąd rozważają, w jakim stopniu oskarżony może wypłacić na rzecz pokrzywdzonego odszkodowanie/zadośćuczynienie za szkody wyrządzone przestępstwem. Informują również pokrzywdzonego o prawie do posługiwania się własnym językiem ojczystym, w tym, w przypadku osób niesłyszących i głuchoniewidomych, językiem migowym, jak również do pomocy tłumacza ustnego, jeżeli pokrzywdzony nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, albo tłumacza języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą niesłyszącą lub głuchoniewidomą, o prawie do wniesienia powództwa cywilnego i złożenia wniosków o udzielenie zabezpieczenia, o prawie do przedstawienia faktów i dowodów, brania udziału w posiedzeniu i uczestniczenia w postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej, o prawie do dostępu do akt oraz o prawie do zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie złożonego przez pokrzywdzonego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i do wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą.

Prawo do kompensaty finansowej

Ustawa o finansowej kompensacie dla ofiar przestępstw (Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela, dziennik urzędowy Republiki Chorwacji Narodne Novine – NN nr 80/08 i 27/11) wprowadza prawo do kompensaty finansowej dla ofiar przestępstw umyślnych z użyciem przemocy w Chorwacji lub dla ich krewnych na podstawie warunków określonych w ustawie.

Ustawa ta określa prawo do kompensaty finansowej dla ofiar przestępstw umyślnych z użyciem przemocy oraz określa warunki i sposób realizacji prawa do kompensaty, wskazuje organy wydające decyzje i uczestniczące w procesie decyzyjnym w tej dziedzinie oraz organy i procedury w sprawach transgranicznych.

Ofiary przestępstw umyślnych z użyciem przemocy mają prawo do kompensaty finansowej z budżetu państwa.

Policja, prokurator i sądy są zobowiązane do przekazywania informacji na temat prawa do kompensaty, przygotowania niezbędnych formularzy oraz do udzielania – na wniosek ofiar – ogólnych wskazówek i informacji dotyczących wypełnienia formularza oraz załączenia niezbędnych dokumentów na poparcie roszczenia.

Wnioski o kompensatę finansową należy wносить do Ministerstwa Sprawiedliwości na formularzu, który można pobrać ze strony Ministerstwa.

Formularz wniosku o kompensatę finansową dla ofiar przestępstw_hr (223 Kb)

Formularz należy złożyć w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym doszło do popełnienia przestępstwa. Jeżeli istnieją uzasadnione powody, dla których ofiara nie złożyła wniosku w terminie, należy go złożyć w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym okoliczności uniemożliwiające złożenie wniosku przestały istnieć, przy czym najpóźniej w terminie trzech lat od dnia, w którym doszło do popełnienia przestępstwa.

Jeżeli ofiarą jest małoletni lub osoba, która została pozbawiona zdolności do czynności prawnych, a przedstawiciel ustawowy ofiary przestępstwa nie wniósł wniosku w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym popełniono przestępstwo, termin sześciu miesięcy zaczyna biec od dnia jej osiemnastych urodzin bądź od dnia, w którym wszczęto postępowanie karne po osiągnięciu przez nią pełnoletniości, bądź od dnia, w którym przywrócono jej pełną zdolność do czynności prawnych.

Uprawnienie do kompensaty finansowej ma zastosowanie do następujących przypadków:

ofiary przestępstw z użyciem przemocy, które są obywatelami Republiki Chorwacji, obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub osobami mającymi stałe miejsce zamieszkania w Unii Europejskiej, w przypadku gdy do przestępstwa doszło na terytorium Chorwacji;

ofiary przestępstw, które poniosły ciężki uszczerbek na zdrowiu lub których stan zdrowia uległ pogorszeniu w wyniku przestępstwa, są uprawnione do kompensaty z tytułu kosztów leczenia, pod warunkiem że nie jest ono objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym – do wysokości kwoty ubezpieczenia zdrowotnego w Republice Chorwacji – i kompensaty za utracone zarobki do wysokości 35 000 kun chorwackich;

osoby najbliższe zmarłej ofiary przestępstwa (małżonek lub partner, dziecko, rodzice, rodzice adopcyjni, dziecko przysposobione, ojczym lub macocha, pasierb, partner tej samej płci, dziadek i wnuk, jeżeli należą do tego samego gospodarstwa co ofiara) są uprawnione do kompensaty do wysokości 70 000 kun chorwackich za utratę ustawowego źródła utrzymania;

w razie śmierci ofiary przestępstwa osoba, która pokryła koszty pogrzebu, jest uprawniona do kompensaty do wysokości 5 000 kun;

jeżeli przestępstwo zostało zgłoszone policji i prokuratorowi bądź przez nich odnotowane w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym zostało popełnione, niezależnie od tego, czy sprawca czynu jest znany.

Przy ustalaniu kwoty kompensaty uwzględnia się zachowanie ofiary przestępstwa przed jego popełnieniem i po jego popełnieniu, przyczynienie się tej osoby do powstania szkody i zwiększenia jej rozmiarów, jak również to, czy dana osoba jest ofiarą bezpośrednią oraz czy i kiedy zgłosiła ona przestępstwo właściwym organom. Ponadto ocenia się współpracę ofiary przestępstwa z policją i właściwymi organami w postępowaniu mającym na celu pociągnięcie sprawcy do odpowiedzialności. Jednocześnie uwzględnia się, czy bezpośrednia ofiara przestępstwa przyczyniła się do powstania szkody lub do zwiększenia jej rozmiarów; w każdej z tych sytuacji kompensata, do której uprawniona jest ofiara przestępstwa, zostanie pomniejszona proporcjonalnie. Jeżeli ofiara przestępstwa jest zaangażowana w przestępczość zorganizowaną lub organizację przestępczą, odrzuca się wniosek o przyznanie kompensaty bądź pomniejsza się kwotę kompensaty. W przypadkach, w których pełna kompensata byłaby sprzeczna z zasadą sprawiedliwości, moralności i porządku publicznego wniosek o kompensatę może zostać odrzucony. Istnieje również możliwość pomniejszenia kwoty kompensaty.

Zawiadomienie o zwolnieniu sprawcy czynu

W przypadku gdy oskarżony zostaje skazany na karę pozbawienia wolności Służba Wsparcia Ofiar i Świadków (Służba za podršku žrtvama i svjedocima) w Ministerstwie Sprawiedliwości informuje ofiarę przestępstwa o dacie zwolnienia skazanego (zwolnienie bezwarunkowe i warunkowe przedterminowe zwolnienie).

Obowiązek ustawowy informowania ofiar przestępstw o zwolnieniu skazanego

Zgodnie z przepisami ustawy zmieniającej kodeks karny wykonawczy (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zatvora) Służba Wsparcia Ofiar i Świadków w Ministerstwie Sprawiedliwości ma obowiązek poinformować ofiarę przestępstwa, pokrzywdzonego lub jego rodzinę o zwolnieniu skazanego.

Ofiary przestępstwa zawiadamia się o zwolnieniu skazanego, gdy doszło do przestępstw przeciwko wolności oraz moralności seksualnej, życiu, zdrowiu lub przestępstw z użyciem przemocy.

Wskazaną powyżej informację przekazuje się ofierze przestępstwa, pokrzywdzonemu lub ich rodzinie, niezależnie od tego, czy skazany zostaje zwolniony bezwarunkowo czy warunkowo.

Ponadto w procesie podejmowania decyzji w sprawie zezwolenia skazanemu na opuszczenie zakładu karnego i powrotu do miejsca tymczasowego lub stałego zamieszkania zakłady karne mogą zwrócić się do Służby Wsparcia Ofiar i Świadków o przekazanie informacji na temat reakcji ofiary lub rodziny ofiary przestępstwa na możliwość powrotu. Służba Wsparcia Ofiar i Świadków sporządza – na podstawie rozmów z ofiarą przestępstwa – sprawozdania dla zakładu karnego.

Wsparcie dla świadków i ofiar przestępstw

Wsparcie dla ofiar przestępstw i świadków w Republice Chorwacji jest koordynowane przez Służbę Wsparcia Ofiar i Świadków (Służba za podršku žrtvama i svjedocima) w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Ofiary i świadkowie mogą otrzymać wsparcie i informacje na temat swoich praw oraz odpowiednich procedur z Departamentu Wsparcia Ofiar i Świadków w danym sądzie.

Takie departamenty zostały utworzone w siedmiu sądach (*županijski sudovi*), mianowicie w Zagrzebiu, Zadarze, Osijeku, Vukowarze, Splicie, Sisaku i Rijeci. Departamenty zapewniają ofiarom przestępstw wsparcie emocjonalne, praktyczne informacje oraz informacje o ich prawach; wsparcie i informacje otrzymują również świadkowie oraz osoby towarzyszące ofiarom. Wsparcie jest również zapewniane przez stosowne departamenty właściwych sądów rejonowych i sądów ds. wykroczeń (*općinski i prekršajni sudovi*).

Ofiary mogą również otrzymać informacje o swoich prawach i dostępnych rodzajach pomocy, korzystając z **bezpłatnego numeru telefonu 116 006 Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej dla Ofiar Przestępstw i Wykroczeń** (zob. strona internetowa Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej).

Ministerstwo Sprawiedliwości również zapewnia wsparcie dla ofiar i świadków oraz przekazuje tym osobom informacje na temat ich praw. Zapytania w tej sprawie można przesyłać na adres: zrtve.i.svjedoci@pravosudje.hr lub zgłaszać je na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości:

<https://pravosudje.gov.hr/>

Wsparcie dla ofiar i świadków w sprawach transgranicznych

Służba Wsparcia Ofiar i Świadków w Ministerstwie Sprawiedliwości, która została utworzona w Ministerstwie Sprawiedliwości, zapewnia wsparcie ofiarom i świadkom, którzy zostali wezwani do stawiennictwa przed sądem w ramach międzynarodowej pomocy prawnej (w tym świadkom zbrodni wojennych) oraz przekazuje im informacje na ten temat.

Pisma zawierające informacje są przesyłane świadkom, którzy zostali wezwani do złożenia zeznań w sądzie Republiki Chorwacji, lub do chorwackich świadków, którzy zostali wezwani do stawiennictwa przed sądem zagranicznym

Świadkom zbrodni wojennych zapewnia się ochronę fizyczną, o ile zachodzi taka potrzeba, oraz pomoc przeznaczoną na przygotowanie podróży i ich stawiennictwa przed właściwym organem sądowym (w przypadku świadków lub innych stron wezwanych na przesłuchanie w postępowaniu karnym w sprawie o popełnienie zbrodni wojennych do właściwych sądów w Republice Chorwacji lub poza Chorwacją, w sytuacji gdy wpłynął wniosek o międzynarodową pomoc prawną).

Aby uzyskać potrzebne informacje, należy kliknąć na poniższe linki:

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

2 - Złożenie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa w toku dochodzenia/śledztwa lub procesu

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

4 - Odszkodowanie

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Ostatnia aktualizacja: 27/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przestępstwie?

Kodeks postępowania karnego nie reguluje treści karty informacyjnej, którą ofiara może otrzymać w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Każdy ma prawo i możliwość skontaktować się z prokuraturą w celu złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, złożenia oświadczenia czy też przekazania informacji na temat sprawy wchodzącej w zakres właściwości prokuratury. Osoba kontaktująca się z prokuraturą zostanie pouczona, w jaki sposób złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, oraz otrzyma inne podstawowe informacje na temat swoich praw i obowiązków.

Funkcjonariusze policji mają obowiązek rejestrować zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.

Ponadto każdy ma prawo do właściwej ochrony ze strony policji, jeżeli istnieją ku temu uzasadnione powody.

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw – utworzone przez siedem sądów okręgowych (*županijski sud*) – zapewniają ofiarom wsparcie emocjonalne oraz informacje na temat ich praw (w tym informacje techniczne i praktyczne). Zapewniają również wsparcie i informacje na rzecz świadków oraz rodzin zarówno ofiar, jak i świadków. Informacje i wsparcie są zapewniane na każdym etapie postępowania. Ofiara otrzyma informacje i wsparcie, nawet jeżeli nie złoży zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Ponadto wspomniane wyżej wydziały kierują ofiary i świadków do wyspecjalizowanych instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zależności od potrzeb.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Przepisy regulujące prawa ofiar i pokrzywdzonych mają zastosowanie bez względu na narodowość, ponieważ przepisy chorwackiego prawa karnego mają zastosowanie do każdej osoby, która popełnia przestępstwo na terytorium Chorwacji. Strony i uczestnicy postępowania mają prawo używać swojego języka ojczystego.

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego i ustawy o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw **policja, prokuratura i sądy** mają obowiązek informować ofiary przestępstw o ich prawach na mocy tych ustaw. Oznacza to, że zarówno przed wszczęciem postępowania karnego, jak i na każdym jego etapie prokuratura i sądy mają obowiązek zbadać, czy oskarżony jest w stanie uiścić na rzecz poszkodowanego kwoty zasądzone tytułem odszkodowania /zadośćuczynienia za wszelkie szkody poniesione wskutek przestępstwa, oraz pouczyć pokrzywdzonego – ustnie w języku dla niego zrozumiałym oraz na piśmie w języku chorwackim lub angielskim – o przysługującym mu prawie do używania języka ojczystego i do dochodzenia roszczeń majątkowych oraz o prawie do odszkodowania. Na wniosek ofiary prokuratura i sądy mają również obowiązek przekazać jej ogólne wskazówki i informacje dotyczące tego, w jaki sposób zgłosić roszczenie i jakie dokumenty uzupełniające należy złożyć. Karty informacyjne dotyczące prawa ofiary do odszkodowania, jak również

formularz wniosku o odszkodowanie są dostępne w językach chorwackim i angielskim. Dokumenty te można pobrać w wersji chorwackiej i angielskiej ze strony internetowej chorwackiego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Każda ofiara, która złoży zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, otrzymuje od policji informacje na temat swoich praw. Po ustnym pouczeniu ofiary funkcjonariusz policji przekazuje jej pouczenie na piśmie na temat praw ofiar przestępstw i wszelkie dostępne informacje na temat służb zapewniających ochronę i wsparcie na rzecz ofiar, w tym numer bezpłatnej infolinii, pod którym ofiary mogą uzyskać wsparcie.

Osoby, które w ogóle nie znają języka chorwackiego, mogą uzyskać od policji kartę informacyjną na temat swoich praw w innych wersjach językowych.

Wolontariusze Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej dla Ofiar Przestępstw i Wykroczeń (Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja) (116-006) zapewniają wsparcie emocjonalne, informacje na temat praw i informacje praktyczne. Ponadto kierują oni ofiary do innych właściwych służb i organizacji w celu zapewnienia, by otrzymały one dodatkowe informacje oraz inne formy wsparcia i pomocy. Infolinia ta jest bezpłatna i czynna w dni robocze w godzinach 8.00–20.00, a jej pracownicy mówią po chorwacku i angielsku.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

a) W ciągu dwóch miesięcy od wniesienia zarzutów lub złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ofiara i pokrzywdzony (*oštećenik*) mają prawo zażądać od prokuratury informacji na temat czynności podjętych w związku z zarzutami/zawiadomieniem. Prokuratura informuje taką osobę o podjętych działaniach w rozsądnym terminie, nie później jednak niż w ciągu trzydziestu dni od dnia wniesienia wniosku, chyba że zagroziłoby to prowadzonemu postępowaniu. W razie odmowy podania takich informacji ofiara lub pokrzywdzony składający taki wniosek muszą zostać o tym powiadomieni.

b) Prokurator zawiesi postępowanie przygotowawcze w drodze postanowienia, jeżeli:

przestępstwo, które zarzuca się domniemanemu sprawcy, nie jest przestępstwem ściganym z urzędu;

okoliczności wyłączają odpowiedzialność domniemanego sprawcy, chyba że czyn zabroniony popełniono w stanie zakłócenia czynności psychicznych;

przestępstwo uległo przedawnieniu, sprawcę objęto amnestią bądź ułaskawieniem lub istnieją inne okoliczności uniemożliwiające jego ściganie; oraz nie ma dowodów na to, że domniemany sprawca faktycznie popełnił zarzucane mu przestępstwo.

Postanowienie o zawieszeniu postępowania przygotowawczego doręcza się pokrzywdzonemu i oskarżonemu, który zostanie bezzwłocznie zwolniony, jeżeli został zatrzymany lub tymczasowo aresztowany. Zgodnie z art. 55 kodeksu postępowania karnego poza otrzymaniem odpisu postanowienia pokrzywdzony zostaje pouczone, w jaki sposób może wnieść oskarżenie prywatne.

c) Po rozpatrzeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i przeprowadzeniu weryfikacji w systemie informacyjnym prokuratury prokurator odmówi przyjęcia zawiadomienie w drodze uzasadnionego postanowienia, jeżeli z samego zawiadomienia wynika, że:

przestępstwo nie jest przestępstwem ściganym z urzędu;

przestępstwo uległo przedawnieniu, sprawcę objęto amnestią bądź ułaskawieniem, przestępstwo było już przedmiotem postępowania w zakończonej sprawie lub istnieją inne okoliczności uniemożliwiające jego ściganie;

okoliczności wykluczają winę domniemanego sprawcy;

nie ma uzasadnionych podstaw pozwalających podejrzewać, że domniemany sprawca faktycznie popełnił zarzucane mu przestępstwo lub informacje zawarte w zawiadomieniu sugerują, że zawiadomienie nie jest wiarygodne.

Na postanowienie prokuratora o odmowie przyjęcia zawiadomienia nie przysługuje zażalenie.

O ile kodeks postępowania karnego nie stanowi inaczej, prokurator powiadamia ofiarę o postanowieniu o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz podaje stosowne uzasadnienie w terminie ośmiu dni. Ponadto prokurator poucza ofiarę, w jaki sposób może wnieść oskarżenie prywatne.

Na wniosek dowolnej ze stron prokurator bezzwłocznie powiadomi osobę, która złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, i domniemanego sprawcę o wydanym postanowieniu o odmowie przyjęcia zawiadomienia.

Jeżeli prokurator nie jest w stanie ocenić wiarygodności zarzutów na podstawie samego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub jeżeli informacje zawarte w zawiadomieniu nie stanowią wystarczającej podstawy do wydania postanowienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego lub o przeprowadzeniu dowodu, prokurator samodzielnie przeprowadzi stosowne czynności wyjaśniające lub zleci ich przeprowadzenie policji.

d) Komendant aresztu bezzwłocznie zwalnia domniemanego sprawcę, który został zatrzymany lub tymczasowo aresztowany,

na polecenie prokuratora;

jeśli zatrzymany lub aresztowany nie został przesłuchany w ustawowym terminie; lub

po uchyleniu środka zapobiegawczego.

e) Prokurator może wezwać świadków i biegłych do pomocy przy przeprowadzaniu dowodu. Wezwanie może wysłać również śledczy za zgodą prokuratora.

Sąd może wezwać świadków i biegłych do złożenia zeznań na posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe, lub do stawienia się na rozprawie sądowej. Właściwy organ z wyprzedzeniem wyznaczy termin i miejsce postępowania dowodowego. Wezwaną osobę poucza się o konsekwencjach niestawiennictwa na wezwanie.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa /dochodzenia lub w czasie procesu)?

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

posługiwania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie rozumie języka chorwackiego lub się nim nie posługuje w wystarczającym stopniu, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje, oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Sędzia prowadzący sprawę może przeprowadzić dowód z zeznań każdego dziecka będącego świadkiem w wieku poniżej 14 lat, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Przesłuchanie odbywa się bez obecności sędziego lub stron w tym samym pomieszczeniu, w którym znajduje się dziecko, za pośrednictwem urządzeń audiowizualnych obsługiwanych przez odpowiednio wyszkoloną osobę. Przesłuchanie odbywa się w obecności psychologa, specjalisty w dziedzinie wczesnej edukacji lub innego specjalisty. W przesłuchaniu może uczestniczyć również rodzic lub opiekun, chyba że stoi to w sprzeczności z interesem postępowania przygotowawczego lub dobrem dziecka. Za zgodą sędziego prowadzącego sprawę strony mogą zadawać dziecku, które jest świadkiem, pytania za pośrednictwem specjalisty. Przesłuchanie rejestruje się przy pomocy urządzeń audiowizualnych, a jego zapis pieczętuje się i załącza do protokołu. Dziecko będące świadkiem może zostać wezwane na kolejne przesłuchanie wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, przy zachowaniu tej samej procedury.

Sędzia prowadzący sprawę może przeprowadzić dowód również z zeznań każdego dziecka będącego świadkiem w wieku 14–18 lat, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Przesłuchania dzieci, szczególnie, jeśli są ofiarami przestępstwa, należy przeprowadzać z zachowaniem ostrożności, aby nie wpłynęło to negatywnie na ich zdrowie psychiczne. Dokłada się szczególnych starań, aby zapewnić dziecku ochronę.

Każdy świadek, który nie może odpowiedzieć na wezwanie do stawienia się przed sądem ze względu na podeszły wiek, chorobę lub niepełnosprawność, może zostać przesłuchany we własnym mieszkaniu lub w innym miejscu, w którym aktualnie przebywa. Przesłuchanie takich świadków można przeprowadzić za pośrednictwem urządzenia audiowizualnego obsługiwane przez specjalistę. Jeżeli wymaga tego stan świadka, przesłuchanie

przeprowadza się w taki sposób, aby umożliwić stronom zadawanie pytań świadkowi bez konieczności znajdowania się w jednym pomieszczeniu ze świadkiem. W razie konieczności przesłuchanie rejestruje się przy pomocy urządzeń audiowizualnych, a jego zapis pieczętuje się i załącza do protokołu. Tę samą procedurę przesłuchania świadka można zastosować na wniosek ofiary, jeżeli jest ona ofiarą przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstwa handlu ludźmi lub przestępstwa popełnionego w rodzinie. Taki świadek może zostać wezwany na kolejne przesłuchanie wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, jeżeli sąd uzna to za konieczne.

Usługi wsparcia dla ofiar przestępstw

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw – utworzone przez siedem sądów okręgowych (w Zagrzebiu, Osijeku, Splicie, Rijeci, Sisaku, Zadarze i Vukowarze) – zapewniają wsparcie ofiarom i świadkom, którzy zeznają w tych sądach i w sądach rejonowych w tych miastach. Wydziały te zapewniają również wsparcie w sądach ds. wykroczeń w sprawach dotyczących przemocy domowej oraz kierują ofiary i świadków do wyspecjalizowanych instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zależności od potrzeb.

Informacje i wsparcie zapewniane są telefonicznie oraz gdy ofiara/świadek pojawi się w gmachu sądu. Informacje przekazywane są również pocztą elektroniczną.

Więcej informacji można znaleźć na poniższej [stronie chorwackiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Udzielając ofierze pouczenia o przysługujących jej prawach, funkcjonariusz policji przekazuje jej również pouczenie na piśmie na temat praw ofiar przestępstw i wszelkie dostępne informacje na temat służb zapewniających wsparcie na rzecz ofiar, w tym numer bezpłatnej infolinii, pod którym ofiary mogą uzyskać wsparcie. Karta informacyjna na temat praw zawiera dane kontaktowe:

właściwego wydziału wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw;

organizacji społeczeństwa obywatelskiego w danej żupanii;

Krajowego Centrum Pomocy Telefonicznej dla Ofiar Przestępstw i Wykroczeń (116-006).

Jak chroni się moją prywatność?

Właściwe organy mogą gromadzić dane osobowe wyłącznie do celów określonych prawem, w ramach obowiązków, o których mowa w kodeksie postępowania karnego.

Dane osobowe można przetwarzać tylko w sytuacjach określonych w ustawie lub innych przepisach, przy czym przetwarzanie musi ograniczać się do celu, w którym zgromadzono informacje. Dalsze przetwarzanie danych jest dozwolone, jeżeli nie stoi w sprzeczności z celem, w którym zgromadzono informacje, i pod warunkiem że właściwe organy są uprawnione do przetwarzania danych do innych celów określonych w prawie, a dalsze przetwarzanie jest niezbędne do realizacji innego celu oraz odpowiednio proporcjonalne.

Dane osobowe dotyczące zdrowia lub życia seksualnego osoby fizycznej można przetwarzać wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli nie można wykryć lub ścigać w inny sposób przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej pięciu lat lub jeżeli wykrycie/ściganie przestępstwa byłoby nieproporcjonalnie utrudnione.

Niedozwolone jest przetwarzanie danych osobowych dotyczących rasy lub pochodzenia etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub filozoficznych bądź przynależności do związku zawodowego.

Dane osobowe zgromadzone do celów postępowania karnego mogą być przekazywane organom rządowym zgodnie z ustawą szczególną oraz innym osobom prawnym wyłącznie wówczas, gdy prokuratura lub sąd stwierdzi, że jest to konieczne do realizacji celu określonego prawem. Przy przekazywaniu danych odnośnie osoby prawnej poucza się o obowiązku ochrony danych osób, których te dane dotyczą.

Zgodnie z odpowiednimi przepisami dane osobowe można wykorzystywać w innych postępowaniach karnych, w innych postępowaniach w przedmiocie czynów zabronionych, które są prowadzone na terytorium Chorwacji, w postępowaniach dotyczących międzynarodowej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych i w działaniach w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej.

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Ofiara otrzyma informacje i wsparcie od wydziału wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw właściwego sądu lub od organizacji społeczeństwa obywatelskiego, nawet jeżeli **nie złoży zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa**.

Środki ochrony osobistej – jeśli znajduję się w niebezpieczeństwie

Zgodnie z art. 99 ustawy o zadaniach i uprawnieniach policji policja zapewni – przez okres, w którym istnieją uzasadnione podstawy do podjęcia takich działań – właściwą ochronę ofierze i każdej osobie, która podała lub może podać informacje istotne dla postępowania karnego, lub każdej bliskiej im osobie, jeżeli ofierze lub takiej osobie grozi niebezpieczeństwo ze strony sprawcy lub innych osób, które mają związek z postępowaniem karnym, chyba że przepisy szczególnie stanowią inaczej. Ochrona ofiary zapewniana przez policję oznacza całodobową ochronę fizyczną.

Jakie rodzaje ochrony są dostępne?

Zgodnie z art. 130 ustawy o wykroczeniach policja może – tymczasowo i na okres do ośmiu dni – zarządzić zastosowanie środka zapobiegawczego w odniesieniu do osoby, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo. W praktyce oznacza to zwykle zakazanie podejrzanej przebywania w określonym miejscu lub na określonym obszarze (eksmisja z domu ofiary), zbliżania się do określonej osoby lub nawiązywania i utrzymywania z nią kontaktu. W ciągu ośmiu dni policja wnosi zarzuty do właściwego sądu ds. wykroczeń, który następnie postanawia o zawieszeniu lub przedłużeniu obowiązywania zastosowanego środka zapobiegawczego. Ponadto zgodnie z ustawą o ochronie przed przemocą domową w toku postępowania w przedmiocie wykroczenia sąd może zarządzić zastosowanie następujących środków wobec sprawcy:

skierowanie na przymusową terapię psychospołeczną;

nałożenie na sprawcę zakazu zbliżania się, napastowania lub uporczywego nękania ofiary przemocy domowej;

eksmisję ze wspólnego miejsca mieszkania;

skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Zgodnie z ustawą o wykroczeniach sąd może również zarządzić zastosowanie innych środków zabezpieczających i zapobiegawczych, które mają chronić ofiarę przed kontaktem lub nękaniami ze strony sprawcy.

Ponadto zgodnie z kodeksem postępowania karnego zamiast aresztu tymczasowego dla oskarżonego sąd i prokuratura może zarządzić zastosowanie co najmniej jednego innego środka zapobiegawczego, w tym nałożyć na sprawcę zakaz przebywania w określonym miejscu lub na określonym obszarze, zbliżania się do określonej osoby bądź nawiązywania i utrzymywania z nią kontaktu, zakaz uporczywego nękania lub napastowania ofiary lub innej osoby lub eksmisję z miejsca zamieszkania ofiary.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Ofiara może uzyskać od policji informacje na temat wszystkich swoich praw, w tym informacje na temat przysługującego jej prawa do ochrony, oferowanych form ochrony i czynności, które wykona policja w celu ochrony ofiary.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Po zakończeniu czynności wyjaśniających i złożeniu odpowiednich dokumentów do właściwych organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych policja nie przeprowadza już oceny potrzeb ofiary, chyba że w celu wykonania zarządzonych środków zabezpieczających lub zapobiegawczych. Jeżeli zgłoszone zostaną nowe okoliczności, które wskazują na ponowne zagrożenie ze strony sprawcy, policja przeprowadzi dalsze czynności w celu ochrony ofiary zgodnie z dokonaną przez nią oceną i okolicznościami faktycznymi sprawy.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

W postępowaniach przygotowawczych i sądowych wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych działa w taki sposób, aby zapewnić poszanowanie praw ofiary i jej statusu w postępowaniu karnym zgodnie z kodeksem postępowania karnego. Przed przesłuchaniem ofiary organ ścigania, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, dokonuje indywidualnej oceny sytuacji ofiary we współpracy z organami, organizacjami lub instytucjami zapewniającymi pomoc i wsparcie ofiarom przestępstw. Taka indywidualna ocena obejmuje ustalenie konieczności zastosowania szczególnych środków ochrony wobec ofiary. W razie takiej konieczności organ ścigania określa środki ochrony, które mają zostać zastosowane (specjalne warunki przesłuchania ofiary, zastosowanie technologii komunikacyjnych w celu uniemożliwienia kontaktu wzrokowego między ofiarą a sprawcą oraz inne środki określone w przepisach). Jeżeli ofiarą przestępstwa jest dziecko, domniemywa się, że istnieje konieczność zastosowania szczególnych środków ochrony, oraz ustala się te środki. W indywidualnej ocenie uwzględnia się w szczególności cechy osobiste ofiary, rodzaj i charakter przestępstwa oraz okoliczności, w jakich popełniono przestępstwo. Szczególną uwagę zwraca się na ofiary, które poniosły istotną szkodę ze względu na ciężar przestępstwa, ofiary przestępstwa popełnionego z uwagi na szczególne cechy osobiste ofiary, a także ofiary, których związek ze sprawcą sprawia, że potrzebują szczególnego traktowania.

Jakie środki ochrony są dostępne dla najbardziej bezbronnych ofiar przestępstw?

W postępowaniach przygotowawczych i sądowych wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych działa w taki sposób, aby zapewnić poszanowanie praw ofiary i jej statusu w postępowaniu karnym zgodnie z kodeksem postępowania karnego. Przed przesłuchaniem ofiary organ ścigania, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, dokonuje indywidualnej oceny sytuacji ofiary we współpracy z organami, organizacjami lub instytucjami zapewniającymi pomoc i wsparcie ofiarom przestępstw. Taka indywidualna ocena obejmuje ustalenie konieczności zastosowania szczególnych środków ochrony wobec ofiary. W razie takiej konieczności organ ścigania określa środki ochrony, które mają zostać zastosowane (specjalne warunki przesłuchania ofiary, zastosowanie technologii komunikacyjnych w celu uniemożliwienia kontaktu wzrokowego między ofiarą a sprawcą oraz inne środki określone w przepisach). Jeżeli ofiarą przestępstwa jest dziecko, domniemywa się, że istnieje konieczność zastosowania szczególnych środków ochrony, oraz ustala się te środki. W indywidualnej ocenie uwzględnia się w szczególności cechy osobiste ofiary, rodzaj i charakter przestępstwa oraz okoliczności, w jakich popełniono przestępstwo. Szczególną uwagę zwraca się na ofiary, które poniosły istotną szkodę ze względu na ciężar przestępstwa, ofiary przestępstwa popełnionego z uwagi na szczególne cechy osobiste ofiary, a także ofiary, których związek ze sprawcą sprawia, że potrzebują szczególnego traktowania.

Jestem małoletni – czy przysługują mi szczególne prawa?

Dzieciom, które są ofiarami przestępstw, przysługują następujące dodatkowe prawa:

prawo do pełnomocnika, którego wynagrodzenie pokrywa Skarb Państwa;

prawo do poufności jej danych osobowych;

prawo do wyłączenia jawności rozprawy.

Dziecko jest osobą w wieku poniżej 18 lat.

Jeżeli dziecko jest świadkiem lub ofiarą przestępstwa, przesłuchuje je sędzia prowadzący sprawę na posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe, zaś wezwanie do stawienia się przed sądem wysyła się do rodziców lub opiekuna tego dziecka.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

Zgodnie z ustawą o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw, jeżeli bezpośrednia ofiara przestępstwa umrze na skutek przestępstwa z użyciem przemocy, **pośrednia ofiara** (małżonek, partner, rodzic, dziecko przysposobione, rodzic, który przysposobił ofiarę, macocha, ojczym lub pasierb bezpośredniej ofiary lub osoba tej samej płci, z którą bezpośrednia ofiara żyła w związku) ma prawo do uzyskania kompensaty zgodnie z ustawą o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw.

Jeżeli ofiara pośrednia pozostawała na utrzymaniu zmarłego będącego ofiarą (bezpośrednią), ma ona prawo do otrzymania kompensaty w maksymalnej wysokości 70 000 kun chorwackich z tytułu utraty ustawowego źródła utrzymania oraz kompensaty w maksymalnej wysokości 5 000 kun chorwackich z tytułu poniesionych standardowych kosztów pogrzebu.

Każdy członek rodziny osoby, która zmarła jako ofiara przestępstwa, ma prawo do uczestnictwa w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego i do dochodzenia odszkodowania (w postępowaniu karnym lub cywilnym).

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

„Ofiara pośrednia” oznacza małżonka, partnera, dziecko, rodzica, przysposobione dziecko, rodzica adopcyjnego, macochę, ojczyma lub pasierba bezpośredniej ofiary lub osobę tej samej płci, z którą bezpośrednia ofiara żyła w związku.

Ofiarami pośrednimi mogą być również dziadkowie i wnuki, jeżeli jedna z tych osób była ofiarą bezpośrednią i jeżeli osoby te stale zamieszkiwały razem, a dziadkowie zastępowali rodziców.

Związki nieformalne i związki osób tej samej płci traktuje się zgodnie z przepisami prawa chorwackiego.

Jeżeli ofiara przestępstwa zmarła, ofiary pośrednie mają prawo do kompensaty (z tytułu utraty ustawowego źródła utrzymania i poniesionych zwyczajowych kosztów pogrzebu).

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Na jakich warunkach korzysta się z mediacji? Czy w trakcie mediacji będę bezpieczny/bezpieczna?

Chorwacja stosuje *model mediacji między ofiarą a sprawcą* w postępowaniu przygotowawczym w sprawach karnych w przypadku nieletnich i młodocianych sprawców przestępstw, w ramach tzw. systemu szansy warunkowej (*uvjetovani oportunitet*), zgodnie z przepisami ustawy o sądach dla nieletnich, na mocy której nieletni i młodociani sprawcy przestępstw mają obowiązek wziąć udział w procesie mediacji w postępowaniu pozasądowym. Oznacza to, że jeżeli nieletni sprawca wypełni ten szczególny obowiązek, uniknie postępowania sądowego.

Od 2013 r. w Chorwacji działa łącznie 60 mediatorów, którzy zostali przeszkoleni w ramach rocznego programu obejmującego 170 godzin szkolenia (w tym wykłady, prace zaliczeniowe, inscenizacje i praktyczne ćwiczenia pod opieką indywidualnego doradcy oraz nadzór). Są to jedyni w Chorwacji specjaliści upoważnieni do wymierzania sprawiedliwości naprawczej w sprawach karnych. Posiadają oni zaświadczenia chorwackiego Ministerstwa ds. Polityki Społecznej i Młodzieży, Stowarzyszenia ds. Ugód Pozasądowych (Udruga za izvansudsku nagodbu) i Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci. W rezultacie w stolicach administracyjnych każdej chorwackiej żupanii funkcjonuje odrębne biuro ds. ugód pozasądowych.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

 [Kodeks postępowania karnego](#)

 [Ustawa o kompensacie finansowej dla ofiar przestępstw](#)

Ostatnia aktualizacja: 27/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

2 - Złożenie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa w toku dochodzenia/śledztwa lub procesu

Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie?

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa można złożyć do właściwej prokuratury na piśmie, ustnie lub w inny sposób.

Osoby składające ustne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa zostaną pouczone o konsekwencjach składania fałszywych zawiadomień. W przypadku zawiadomień ustnych sporządza się protokół, natomiast zawiadomienia składane telefonicznie lub za pomocą innych środków telekomunikacji w miarę możliwości rejestruje się elektronicznie i sporządza się notatkę urzędową.

Ofiary składające zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa otrzymują pisemne potwierdzenie złożenia takiego zawiadomienia, które zawiera podstawowe informacje o zgłaszanym przestępstwie. Ofiary, które nie mówią w języku używanym przez organy lub go nie rozumieją, mogą złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa we własnym języku i skorzystać z usług tłumacza ustnego lub innej osoby, która mówi zarówno w języku organu, jak i w języku ofiary, oraz rozumie oba te języki. Ofiary, które nie mówią w języku używanym przez organy lub go nie rozumieją, mają prawo wnieść o nieodpłatne przetłumaczenie potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia na swój język.

Jeżeli ofiara składa zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa w sądzie, na policji lub do niewłaściwej prokuratury, organy te przyjmują zawiadomienie i niezwłocznie przekazują je do odpowiedniej prokuratury.

Prokurator niezwłocznie wpisuje zawiadomienie do rejestru zawiadomień o popełnieniu przestępstwa, chyba że prawo stanowi inaczej.

W przypadku gdy prokurator jedynie poweźmie wiadomość o popełnieniu przestępstwa lub otrzyma od ofiary zgłoszenie o popełnieniu przestępstwa, sporządza notatkę urzędową, wpisuje sprawę do rejestru różnych spraw karnych i postępuje w sposób opisany w prawie.

Jeżeli zawiadomienie nie zawiera żadnych informacji na temat przestępstwa – co oznacza, że prokurator nie jest w stanie określić, jakie przestępstwo jest przedmiotem zawiadomienia – wpisuje sprawę do rejestru różnych spraw karnych i zwraca się do osoby, która złożyła zawiadomienie, o dostarczenie dodatkowych informacji w terminie 15 dni.

Jeżeli osoba składająca zawiadomienie nie dostarczy dodatkowych informacji na wniosek prokuratora, prokurator sporządza stosowną notatkę urzędową. Po upływie terminu na dostarczenie dodatkowych informacji prokurator zgłasza ten fakt prokuratorowi wyższemu rangą w terminie ośmiu dni. Prokurator wyższy rangą może zarządzić wpisanie zawiadomienia do rejestru zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Po dwóch miesiącach od złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub zgłoszenia popełnienia przestępstwa ofiara lub pokrzywdzony ma prawo zwrócić się do prokuratora z wnioskiem o podanie informacji na temat czynności podjętych w związku z takim zawiadomieniem lub zgłoszeniem. Prokurator musi przekazać odpowiedź w rozsądnym terminie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania pisemnego wniosku, chyba że taka odpowiedź mogłaby negatywnie wpłynąć na przebieg postępowania. Jeżeli prokurator postanowi nie udostępniać takich informacji, musi powiadomić o tym ofiarę/pokrzywdzonego.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do otrzymania informacji na temat wyniku postępowania.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (w toku dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

Poza wskazanymi powyżej prawami przed przesłuchaniem ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i handlu ludźmi mają prawo do nieodpłatnych konsultacji z doradcą prawnym (*savjetnik*), a właściwe organy mogą wyznaczyć pełnomocnika (*opunomoćenik*) reprezentującego taką ofiarę. Koszt doradcy/pełnomocnika ponosi państwo.

Dzieci będące ofiarami przestępstw mają wszystkie wskazane powyżej prawa, a także prawo do pełnomocnika, którego wynagrodzenie pokrywa Skarb Państwa.

Ofiary przestępstw mają prawo do przedsądowej pomocy prawnej i pomocy prawnej na etapie sądowym. Z pomocy tej mogą skorzystać nieodpłatnie ofiary przestępstw z użyciem przemocy ubiegające się o odszkodowanie/zadośćuczynienie za szkody poniesione na skutek przestępstwa.

Ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej reguluje kwestie przedsądowej pomocy prawnej i pomocy prawnej na etapie sądowym.

Przedsądowa pomoc prawna obejmuje ogólne informacje prawne, porady prawne, wnioski do podmiotów publicznych, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i organizacji międzynarodowych zgodnie z umowami międzynarodowymi i regulaminami wewnętrznymi, reprezentację w postępowaniach przed podmiotami publicznymi oraz pomoc prawną w pozasądowym rozwiązywaniu sporów.

Przedsądowa pomoc prawna może być świadczona w każdej dziedzinie prawa, pod warunkiem że:

wnioskodawca nie ma wystarczającej wiedzy ani możliwości, aby dochodzić swoich praw;

wnioskodawca nie otrzymał pomocy prawnej na mocy przepisów szczególnych;

złożony wniosek nie jest oczywiście bezzasadny;

warunki ekonomiczne wnioskodawcy powodują, że opłacenie profesjonalnej pomocy prawnej mogłoby zagrozić zapewnieniu utrzymania wnioskodawcy i członków jego gospodarstwa domowego.

Wnioskodawcy, którzy ubiegają się o przedsądową pomoc prawną, powinni skontaktować się bezpośrednio z podmiotem świadczącym taką pomoc.

Pomoc prawna na etapie sądowym obejmuje porady prawne, składanie wniosków w postępowaniach dotyczących ochrony praw pracownika prowadzonych przeciwko pracodawcy, składanie wniosków w postępowaniach sądowych, reprezentację w postępowaniach sądowych, pomoc prawną w polubownym rozwiązywaniu sporów oraz zwolnienie z kosztów prawnych i opłat sądowych.

Pomoc prawna na etapie sądowym może zostać przyznana, jeżeli:

postępowanie jest skomplikowane;

wnioskodawca nie jest w stanie reprezentować samego siebie;

warunki ekonomiczne wnioskodawcy powodują, że opłacenie profesjonalnej pomocy prawnej mogłoby zagrozić zapewnieniu utrzymania wnioskodawcy i członków jego gospodarstwa domowego;

powództwo nie jest bezzasadne;

wniosek wnioskodawcy nie został odrzucony w ciągu ostatnich sześciu miesięcy z powodu celowego podania niedokładnych informacji; oraz

wnioskodawca nie otrzymał pomocy prawnej na mocy przepisów szczególnych.

Pomoc prawna na etapie sądowym zostaje przyznana bez uprzedniej oceny sytuacji finansowej wnioskodawcy, jeżeli jest on:

dzieckiem uczestniczącym w postępowaniu alimentacyjnym;

ofiara przestępstwa z użyciem przemocy, która ubiega się o odszkodowanie/zadośćuczynienie za szkodę poniesioną wskutek przestępstwa;

osobą pobierającą świadczenia alimentacyjne na mocy przepisów szczególnych regulujących prawa do zabezpieczenia społecznego lub

osobą pobierającą zasiłek na utrzymanie na mocy ustawy o prawach weteranów wojny o niepodległość Chorwacji i członków ich rodzin oraz ustawy o ochronie cywilnych i wojskowych weteranów wojennych.

Wnioskodawcy ubiegający się o pomoc prawną na etapie sądowym muszą złożyć wniosek do właściwego urzędu na specjalnym formularzu.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Sąd zarządza pokrycie kosztów postępowania przez skazanego, chyba że kwalifikuje się on do zwolnienia z całości lub części tych kosztów.

W razie zawieszenia postępowania karnego, uniewinnienia oskarżonego lub oddalenia zarzutów orzeczenie sądu musi stanowić, że koszty postępowania karnego zgodnie z art. 145 ust. 2 pkt 1–5 kodeksu postępowania karnego, nieuniknione koszty poniesione przez skazanego oraz nieuniknione koszty poniesione przez pełnomocnika skazanego i honorarium pełnomocnika pokrywa Skarb Państwa, chyba że prawo stanowi inaczej.

Moja sprawa została umorzona, zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

W przypadku odmowy wszczęcia postępowania po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez ofiarę może ona wnieść oskarżenie prywatne.

Jeżeli prokurator stwierdzi, że ściganie przestępstwa z urzędu lub ściganie którejkolwiek z osób, którym zarzucono popełnienie przestępstwa, jest bezzasadne, ma obowiązek powiadomić o tym ofiarę w terminie ośmiu dni i pouczyć ją o możliwości wniesienia oskarżenia prywatnego. Takiej samej czynności musi dokonać sąd, który umorzył postępowanie w związku z odmową wszczęcia postępowania przez prokuratora w innych sprawach.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego pokrzywdzony w postępowaniu karnym ma prawo do:

posługiwania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą;

wniesienia powództwa adhezyjnego i wniosków o zastosowanie środków zapobiegawczych;

pełnomocnictwa procesowego;

przedstawienia okoliczności faktycznych i dowodów;

udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;

udziału w postępowaniu sądowym i postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej;

zażądania dostępu do akt sprawy zgodnie z art. 184 ust. 2 kodeksu postępowania karnego;

zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa;

wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;

wniesienia środków zaskarżenia;

dochodzenia przywrócenia do stanu poprzedniego;

otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym? Czy mogę wybrać swoją rolę?

Ofiarą przestępstwa jest osoba fizyczna, która odniosła uszczerbek na zdrowiu fizycznym lub psychicznym bądź szkodę na mieniu lub której prawa i wolności podstawowe zostały poważnie naruszone bezpośrednio na skutek przestępstwa. Za ofiarę przestępstwa można uznać również małżonka, konkubenta, partnera życiowego, nieformalnego partnera życiowego oraz zstępnych osoby, która poniosła śmierć bezpośrednio w wyniku przestępstwa, lub – w razie braku zstępnych – wstępnych i rodzeństwo tej osoby. Za ofiary przestępstwa uważa się również wszelkie osoby pozostające zgodnie z prawem na utrzymaniu zmarłego.

Pokrzywdzonym jest ofiara przestępstwa lub osoba prawna, która odniosła szkodę na skutek przestępstwa i bierze udział w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego.

Występowanie w charakterze strony albo uczestnika postępowania nie zależy od woli danej osoby, ale od jej roli w konkretnej sprawie karnej. Każdy może występować w charakterze strony albo uczestnika postępowania, w zależności od okoliczności określonych w przepisach; wybór dotyczy natomiast praw, które osoba chce wykonywać jako pokrzywdzony lub jako ofiara przestępstwa.

Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Ofiara przestępstwa ma prawo do:

dostępu do usług wsparcia dla ofiar przestępstw;

skutecznej pomocy psychologicznej i innego rodzaju pomocy specjalistycznej oraz wsparcia ze strony organów, organizacji i instytucji pomagających ofiarom przestępstw, zgodnie z przepisami prawa;

ochrony przed zastraszeniem i odwetem;

ochrony godności podczas składania zeznań w charakterze świadka;

bycia wysłuchanym bez zbędnej zwłoki po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i do późniejszego przesłuchania w zakresie, który jest bezwzględnie konieczny do celów postępowania karnego;

obecności zaufanej osoby podczas każdej czynności, w której uczestniczy ofiara;

poddania się badaniom lekarskim w minimalnym zakresie i tylko wtedy, gdy są one bezwzględnie konieczne do celów postępowania karnego;

złożenia wniosku o ściganie lub wniesienia oskarżenia prywatnego zgodnie z kodeksem karnym, udziału w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego, otrzymania informacji o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206 ust. 3 kodeksu) i o postanowieniu prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania, a także do wniesienia oskarżenia bez udziału prokuratora;

bycia informowaną przez prokuratora o czynnościach dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (art. 206a kodeksu) i do

wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą (art. 206b kodeksu);

zwracania się o informacje na temat zwolnienia sprawcy z zakładu karnego lub aresztu, ucieczki lub przedterminowego zwolnienia sprawcy z zakładu karnego i środków podjętych w celu zapewnienia ofierze ochrony oraz otrzymywania tych informacji bez zbędnej zwłoki;

zwracania się o informacje na temat wydania prawomocnego orzeczenia w przedmiocie umorzenia postępowania karnego oraz otrzymywania takich

informacji;

innych praw przewidzianych w przepisach.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

posługiwania się swoim językiem ojczystym, w tym językiem migowym, i zażądania tłumaczenia ustnego, jeżeli nie posługuje się językiem chorwackim lub go nie rozumie, lub tłumaczenia języka migowego, jeżeli pokrzywdzony jest osobą głuchą lub głuchoniewidomą;

wystąpienia o odszkodowanie oraz o zastosowanie środków zapobiegawczych;

pełnomocnictwa procesowego;

przedstawienia okoliczności faktycznych i dowodów;

udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;

udziału w postępowaniu sądowym i postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej;
zażądania dostępu do akt sprawy zgodnie z kodeksem;
zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa;
wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
wniesienia środków zaskarżenia;
dochodzenia przywrócenia do stanu poprzedniego;
otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

**Poza prawami ofiar przewidzianymi na mocy tego kodeksu pokrzywdzeni będący dziećmi mają prawo do:
nieodpłatnego skorzystania z pełnomocnika,
ochrony danych osobowych,
wyłączenia jawności rozprawy. (art. 44 ust. 1 kodeksu postępowania karnego)**

Poza prawami ofiar, o których mowa w art. 43 tego kodeksu, ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i handlu ludźmi mają prawo do:
bezpłatnych konsultacji przed przesłuchaniem,
nieodpłatnego skorzystania z pełnomocnika,
bycia przesłuchiwanymi na posterunku policji lub w biurze prokuratora przez osobę tej samej płci oraz w miarę możliwości przez tę samą osobę w przypadku ponownego przesłuchania,
nieudzielania odpowiedzi na pytania, które nie dotyczą przedmiotowego przestępstwa, lecz życia prywatnego ofiary,
wystąpienia z wnioskiem o przesłuchanie za pośrednictwem środków audiowizualnych (art. 292 ust. 4 tego kodeksu),
ochrony danych osobowych,
wyłączenia jawności postępowania. (art. 44 ust. 4 kodeksu postępowania karnego)

Na etapie postępowania przygotowawczego ofiary przestępstw, które działają w charakterze oskarżycieli prywatnych lub pokrzywdzonych, mogą przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i istotne dowody w celu potwierdzenia popełnienia przestępstwa, zidentyfikowania sprawcy czynu i ustalenia roszczeń w powiązonym powództwie odszkodowawczym.

Zarówno przed wszczęciem postępowania karnego, jak i na każdym jego etapie prokuratura i sąd muszą rozważyć, czy oskarżony może wypłacić na rzecz pokrzywdzonego odszkodowanie/zadośćuczynienie za wszelkie szkody wyrządzone przestępstwem. Muszą ponadto pouczyć pokrzywdzonego o niektórych prawach przewidzianych w przepisach (np. o prawie pokrzywdzonego do używania języka ojczystego, prawie do wniesienia roszczenia odszkodowawczego itd.).

Osoby, które mogą posiadać wiedzę na temat przestępstwa, sprawcy lub innych okoliczności istotnych dla sprawy, mogą zostać wezwane w charakterze **świadka**.

W charakterze świadka można przesłuchiwać pokrzywdzonych, **pokrzywdzonych występujących po stronie powodowej oraz oskarżycieli prywatnych**.

Oskarżyciel prywatny ma takie same prawa jak oskarżyciel publiczny, z wyjątkiem praw należnych wyłącznie organowi państwowemu.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego pokrzywdzony ma prawo do:

zwrócenia uwagi na okoliczności faktyczne i przedstawienia dowodów;
udziału w posiedzeniu, na którym odbywa się postępowanie dowodowe;
udziału w postępowaniu sądowym, postępowaniu dowodowym oraz wygłoszenia mowy końcowej (art. 51 ust. 1 kodeksu postępowania karnego).
Ofiara występująca jako oskarżyciel ma takie same prawa jak oskarżyciel publiczny, z wyjątkiem praw należnych wyłącznie organowi państwowemu.
Oskarżyciel prywatny ma takie same prawa jak oskarżyciel publiczny, z wyjątkiem praw należnych wyłącznie organowi państwowemu. Oskarżyciele prywatni podlegają takim samym przepisom proceduralnym, jakie mają zastosowanie do pokrzywdzonych i powodów.
Podczas przesłuchania przewodniczący składu sędziowskiego wzywa wszystkie strony do wskazania dowodów, które zamierzają przedstawić na rozprawie głównej. Każda strona jest wzywana do zgłaszania uwag dotyczących zeznań strony przeciwnej.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Na etapie postępowania przygotowawczego ofiary przestępstw, które działają w charakterze oskarżycieli prywatnych lub pokrzywdzonych, mogą przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i istotne dowody w celu potwierdzenia popełnienia przestępstwa, zidentyfikowania sprawcy czynu i ustalenia roszczeń w powództwie odszkodowawczym.

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego ma prawo do:

zwrócenia się o przekazywanie przez prokuratora informacji na temat czynności dokonanych na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa;
wniesienia zażalenia do prokuratora wyższego rangą;
otrzymania informacji o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub o wydaniu przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania;
otrzymania zawiadomienia o wyniku postępowania karnego.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

Ofiara uczestnicząca w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonego może uzyskać wgląd do akt sprawy.

Ostatnia aktualizacja: 27/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

Czy mogę zaskarżyć orzeczenie?

Ofiary uczestniczące w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonych mogą zaskarżyć orzeczenie.

Uprawnione osoby mogą zaskarżyć orzeczenie pierwszoinstancyjne w terminie 15 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia.

Środek zaskarżenia może zostać wniesiony przez stronę, obrońcę albo pokrzywdzonego.

Pokrzywdzony może zaskarżyć zamieszczone w orzeczeniu rozstrzygnięcie o kosztach procesu karnego lub rozstrzygnięcie co do powództwa adhezyjnego.

Jeżeli jednak prokurator wstąpił do postępowania wszczętego przez pokrzywdzonego jako oskarżyciela prywatnego, pokrzywdzony może zaskarżyć orzeczenie w oparciu o dowolny dopuszczalny zarzut.

Jakie prawa przysługują mi po wydaniu wyroku?

Ofiary uczestniczące w postępowaniu karnym w charakterze pokrzywdzonych mogą wnieść środek zaskarżenia i dochodzić przywrócenia do stanu poprzedniego.

Czy mam prawo do ochrony po zakończeniu procesu? Przez jaki okres?

Ofiary i świadkowie mogą zwracać się do wyspecjalizowanych wydziałów sądów okręgowych (*županijski sud*) o udzielenie informacji i wsparcia na każdym etapie postępowania karnego (lub postępowania w sprawie o wykroczenie), lecz przed wydaniem orzeczenia.

Jeżeli ofiary lub świadkowie zwrócą się do tych wydziałów wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw **po wydaniu orzeczenia**, wydziały udzielą im informacji należących do zakresu ich kompetencji oraz skierują do organizacji i służb specjalizujących się w potrzebach ofiar lub świadków.

Niezależne służby wsparcia dla ofiar i świadków przestępstw przy chorwackim Ministerstwie Sprawiedliwości udzielają ofiarom, pokrzywdzonym lub ich rodzinom informacji o zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego (po odbyciu kary lub o warunkowym przedterminowym zwolnieniu). Informacje te udzielane są wszystkim ofiarom ciężkich przestępstw oraz pokrzywdzonym w następstwie tych przestępstw. Do ciężkich przestępstw należą przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstwa z użyciem przemocy lub zbrodnie wojenne.

W wyjątkowych przypadkach jeżeli służby ustalą, że ofiara długotrwałej przemocy domowej lub przemocy wobec kobiet wymaga skoordynowanego dodatkowego wsparcia, informują koordynatora zespołu żupanii ds. zapobiegania przemocy domowej i przemocy wobec kobiet oraz walki z taką przemocą o wywiadzie przeprowadzonym z ofiarą oraz o jej problemach, a także zwracają się do zespołu żupanii o podjęcie odpowiednich działań. W stosownych przypadkach informacje te są również przekazywane właściwemu komisariatowi policji oraz właściwemu ośrodkowi pomocy społecznej, jeżeli ofiara (osoba pełnoletnia lub dziecko) nie ma zdolności do czynności prawnych, lub właściwemu urzędowi ds. kuratorskiej służby sądowej, jeżeli sprawca został przedterminowo warunkowo zwolniony i ma obowiązek regularnego zgłaszania się w tym urzędzie.

W wyjątkowych przypadkach jeżeli służby stwierdzą – na podstawie informacji uzyskanych od ofiary (przestępstwa innego niż wymienione powyżej) – że ofiara bezwzględnie wymaga dodatkowego wsparcia i dodatkowej ochrony, mogą za zgodą ofiary zwrócić się do właściwego komisariatu policji o podjęcie odpowiednich czynności.

Wsparcia na rzecz ofiar udzielają również **organizacje społeczeństwa obywatelskiego** bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa, w toku postępowania karnego, ale także po zakończeniu procesu lub wydaniu orzeczenia. Wsparcie i pomoc, których udzielają organizacje społeczeństwa obywatelskiego, zależą od zakresu ich kompetencji.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli sprawca zostanie skazany?

Orzeczenie na piśmie wraz z pouczeniem o przysługującym prawie wniesienia środka zaskarżenia doręcza się oskarżycielowi, oskarżonemu oraz jego obrońcy, pokrzywdzonym (jeżeli przysługuje mu prawo wniesienia środka zaskarżenia), osobie, wobec której sąd orzekł przepadek składnika majątku, oraz osobie prawnej, wobec której sąd orzekł przepadek korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa.

Pokrzywdzonym, któremu nie przysługuje prawo wniesienia środka zaskarżenia, doręczone zostanie orzeczenie zgodnie z przepisami wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie do wniesienia wniosku o przywrócenie stanu poprzedniego. Prawomocne orzeczenie doręcza się pokrzywdzonym na wniosek.

Czy uzyskam informację o tym, że sprawca został zwolniony (w tym o wcześniejszym lub warunkowym zwolnieniu) lub że zbiegł z zakładu karnego?

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego ofiara, która wystąpiła z takim wnioskiem, uzyska bezzwłocznie od policji informacje o zwolnieniu zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego domniemanego sprawcy, chyba że ujawnienie tego rodzaju informacji mogłoby go narazić na niebezpieczeństwo. Ofiarę informuje się również o środkach zastosowanych w celu jej ochrony, jeżeli sąd orzekł ich zastosowanie.

Zakłady karne i areszty śledcze nie informują służb działających na rzecz ofiar i świadków przestępstw o zbiegłych osadzonych, lecz wysyłają jedynie powiadomienie o ucieczce osadzonego jednostce policji; planuje się jednak zmianę tych przepisów w najbliższym czasie.

Ofiarom przysługuje prawo do bezzwłocznego otrzymania informacji – na wniosek – o zwolnieniu zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego domniemanego sprawcy lub o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego oraz o środkach zastosowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa ofierze.

Ofiary ciężkich przestępstw, tj. przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstw z użyciem przemocy oraz zbrodni wojennych, są informowane o zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego – po odbyciu kary lub o warunkowym przedterminowym zwolnieniu.

Czy będę brać udział w wydaniu postanowienia o zwolnieniu lub warunkowym zwolnieniu? Czy mogę na przykład złożyć oświadczenie lub wnieść odwołanie?

Przy podejmowaniu decyzji o ewentualnym udzieleniu sprawcy przepustki z zakładu karnego lub aresztu śledczego uwzględniane są wszelkie oświadczenia składane przez ofiarę przestępstwa z użyciem przemocy oraz wszelkie inne istotne informacje dotyczące ofiary. Oświadczenie ofiary stanowi część akt dotyczących warunkowego przedterminowego zwolnienia. W obecnie obowiązujących przepisach nie przewidziano jednak możliwości uczestnictwa przez ofiarę w posiedzeniu sądu, na którym sąd orzeka o warunkowym przedterminowym zwolnieniu, ani możliwości wniesienia przez ofiarę zażalenia na postanowienie w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Ostatnia aktualizacja: 27/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)?

Zgodnie z przepisami szczególnymi ofiary przestępstw zagrożonych karą pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej pięciu lat, które doznały poważnego urazu psychofizycznego lub doznały ciężkiego uszczerbku w wyniku przestępstwa, mają prawo do pomocy doradcy (*savjetnik*) przed złożeniem zeznań w postępowaniu karnym lub wytoczeniem powództwa adhezyjnego; koszty doradcy pokrywa Skarb Państwa.

Powództwo adhezyjne w postępowaniu karnym mogą wytoczyć osoby uprawnione do dochodzenia takich roszczeń w postępowaniu cywilnym. Przesłane przestępstw, wytaczające powództwo adhezyjne muszą wskazać, czy uzyskały kompensatę lub wytoczyły powództwo odszkodowawcze.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia zasądzonego odszkodowanie pokrzywdzony (*oštećenik*) może wnieść do sądu, który wydał orzeczenie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, o wydanie poświadczonego odpisu tego orzeczenia opatrzonego klauzulą wykonalności.

Jeżeli w orzeczeniu nie wyznaczono terminu dobrowolnego wykonania zobowiązania, zobowiązanie nałożone przez sąd należy wykonać w terminie 15 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Po upływie tego terminu obowiązek wykonania zobowiązania podlega egzekucji.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

Ofiara przestępstwa umyślnego może otrzymać kompensatę od Skarbu Państwa na mocy ustawy szczególnej. W przypadku uwzględnienia przez sąd powództwa adhezyjnego wytoczonego przez ofiarę wysokość kompensaty zależy od zasądzonej kwoty; sąd rozpatrujący powództwo adhezyjne postąpi w ten sam sposób, jeżeli ofiara otrzymała już kompensatę od Skarbu Państwa.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Ofiary umyślnych przestępstw z użyciem przemocy popełnionych w Chorwacji po dniu 1 lipca 2013 r. kwalifikują się do otrzymania kompensaty: jeżeli są obywatelami chorwackimi lub zamieszkują w Chorwacji lub w innym państwie członkowskim UE; jeżeli doznały poważnego uszkodzenia ciała lub poważnego uszczerbku na zdrowiu w wyniku przestępstwa; jeżeli przestępstwo zostało zgłoszone policji i prokuratorowi bądź przez nich odnotowane w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym zostało popełnione, niezależnie od tego, czy sprawca czynu jest znany;

jeżeli złożyły wniosek na urzędowym formularzu wraz z wymaganą dokumentacją (formularz można pobrać w każdym komisariacie policji, w każdej prokuraturze lub w każdym sądzie rejonowym (*općinski sud*) lub okręgowym (*županijski sud*); można go również pobrać w formie elektronicznej ze stron internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, prokuratury oraz sądów rejonowych i okręgowych.

Ofiara ma prawo do:

zwrotu kosztów leczenia – zgodnie z krajowymi pułapami; zwrot ten jest przyznawany wyłącznie wówczas, gdy ofierze nie przysługuje zwrot z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego;

wypłaty kwoty w wysokości maksymalnie 35 000 HRK z tytułu utraconych zarobków.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Ofiara może otrzymać kompensatę nawet wówczas, gdy sprawca jest nieznany lub nie wszczęto postępowania karnego.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

W prawie chorwackim nie przewidziano możliwości uzyskania doraźnej płatności.

Ostatnia aktualizacja: 27/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Jestem ofiarą przestępstwa. Z kim mam się skontaktować, aby uzyskać wsparcie i pomoc?

Telefon zaufania dla ofiar przestępstw

Krajowy telefon zaufania dla ofiar przestępstw i wykroczeń (116-006) jest usługą, która zapewnia wsparcie emocjonalne oraz udziela informacji na temat praw ofiar, informacji praktycznych i wskazówek dotyczących tego, które organy i organizacje mogą udzielić dalszych informacji, pomocy oraz wsparcia. Telefon zaufania jest usługą nieodpłatną,

dostępna w językach chorwackim i angielskim, w dni robocze w godzinach 8.00–20.00.

Krajowy telefon zaufania dla ofiar przestępstw i wykroczeń (116-006) jest ogólną usługą wsparcia.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem: <https://pzs.hr/>

Inne wyspecjalizowane organizacje społeczeństwa obywatelskiego również zapewniają wsparcie i pomoc na rzecz ofiar niektórych przestępstw oraz na rzecz dzieci drogą telefoniczną. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej chorwackiego [Ministerstwa Sprawiedliwości](#), na której zamieszczono również wykaz tych organizacji w podziale na żupanie, a także informacje na temat organizacji społeczeństwa obywatelskiego należących do Sieci Wsparcia i Współpracy na rzecz Ofiar i Świadków Przystępstw (Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela).

Wykaz organizacji świadczących pomoc psychospołeczną i prawną na terenie całego kraju:

116 006	Krajowy telefon zaufania dla ofiar przestępstw i wykroczeń	Dni robocze w godzinach 8.00–20.00
116 000	Krajowy telefon zaufania w sprawie zaginionych dzieci Centrum dla dzieci zaginionych i będących ofiarami znęcania	Całodobowo, siedem dni w tygodniu
116 111	Telefon zaufania dla dzieci Hrabri telefon	Dni robocze w godzinach 9.00–20.00
0800-0800	Telefon zaufania dla rodziców Hrabri telefon	Dni robocze w godzinach 9.00–20.00
0800 77 99	Numer alarmowy w sprawie handlu ludźmi	Codziennie w godzinach 10.00–18.00
0800 55 44	Poradnia dla kobiet będących ofiarami przemocy Schronisko dla kobiet w Zagrzebiu	Dni robocze w godzinach 11.00-17.00
0800 655 222	Numer alarmowy dla kobiet i dzieci będących ofiarami przemocy Telefon zaufania dla kobiet Ženska pomoć sada	Całodobowo, siedem dni w tygodniu
0800 200 144	Nieodpłatna pomoc prawna dla ofiar przemocy domowej B.a.B.e.	Dni robocze w godzinach 9.00-15.00
01 6119 444	Centrum wsparcia na rzecz ofiar przemocy seksualnej Centrum na rzecz praw seksualnych Ženska soba	Dni robocze w godzinach 10.00-17.00
01 48 28 888	Pomoc psychologiczna Centrum pomocy psychologicznej TESA	Dni robocze w godzinach 10.00-22.00
01 48 33 888	Infolinia Plavi	Dni robocze w godzinach 9.00-21.00
01 4811 320	Nieodpłatna pomoc prawna Klinika prawa Wydziału Prawa Uniwersytetu w Zagrzebiu	Dni robocze w godzinach 10.00–12.00, środa i czwartek w godzinach 17.00–19.00

Czy wsparcie dla ofiar przestępstw jest udzielane bezpłatnie?

Tak.

Jakiego rodzaju wsparcie mogę otrzymać od organów państwowych?

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw:

udzielają wsparcia emocjonalnego;

udzielają informacji dotyczących praw;

udzielają organizacyjnych i praktycznych informacji ofiarom, świadkom oraz członkom ich rodzin;

kierują do wyspecjalizowanych instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zależności od potrzeb ofiary/świadka.

Wydziały wsparcia na rzecz ofiar i świadków przestępstw sądów okręgowych (*županijski sud*) zapewniają:

WYDZIAŁY WSPARCIA NA RZECZ OFIAR I ŚWIADKÓW PRZESTĘPSTW

Sąd Okręgowy w Osijeku	Adres:	Europska avenija 7, 31 000 Osijek, Chorwacja
	Tel.:	031/228-500
	e-mail:	podrska-svjedocima@zsos.pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Rijecie	Adres:	Žrtava fašizma 7, 51000 Rijeka, Chorwacja
	Tel.:	051/355-645
	e-mail:	podrska-svjedocima-ri@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Sisaku	Adres:	Trg Ljudevita Posavskog 5, 44000 Sisak, Chorwacja
	Tel.:	044/524-419
	e-mail:	podrska-svjedocima-sk@zssk.pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Splicie	Adres:	Gundulićeva 29a, 21000 Split, Chorwacja
	Tel.:	021/387-543
	e-mail:	podrska-svjedocima-st@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Vukowarze	Adres:	Županijska 33, 32000 Vukovar, Chorwacja
	Tel.:	032/452-529
	e-mail:	podrska-svjedocima-vu@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Zadarze	Adres:	Borelli 9, 23 000 Zadar, Chorwacja
	Tel.:	023/203-640
	e-mail:	podrska-svjedocima@pravosudje.hr
Sąd Okręgowy w Zagrzebiu	Adres:	Trg N.Š. Zrinskog 5, 10 000 Zagreb, Chorwacja
	Tel.:	01/4801-062

Służba Wsparcia Ofiar i Świadków (Samostalna służba za podršku žrtvama i svjedocima) w Ministerstwie Sprawiedliwości Chorwacji:

zapewnia system wsparcia dla ofiar i świadków;

koordynuje pracę wydziałów wsparcia dla ofiar i świadków w sądach;

udziela ofiarom, pokrzywdzonym lub ich rodzinom informacji o zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego (po odbyciu kary lub o warunkowym przedterminowym zwolnieniu);

udziela informacji o prawach i wsparcia emocjonalnego ofiarom i świadkom z zagranicy wezwanym do złożenia zeznań w sądach chorwackich w ramach mechanizmu międzynarodowej pomocy prawnej oraz ofiarom i świadkom będącym obywatelami Chorwacji, wezwanym do złożenia zeznań w sądach zagranicznych w ramach tego mechanizmu. Służba wysyła ofiarom i świadkom pisma informacyjne zawierające dane kontaktowe;

przyjmuje wnioski o kompensatę od ofiar przestępstw, przygotowuje materiały na posiedzenia Komisji ds. Kompensat dla Ofiar Przestępstw (Odbor za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela), a także zapewnia pomoc w sprawach transgranicznych.

Jakiego rodzaju wsparcie mogą otrzymać od organizacji pozarządowych?

W zależności od rodzaju organizacji i zakresu jej kompetencji może ona udzielać różnego rodzaju pomocy i wsparcia: wsparcia psychologicznego, emocjonalnego, prawnego, praktycznego, mieszkaniowego, medycznego, wsparcia w zakresie bezpieczeństwa oraz wsparcia podczas procesu sądowego. Więcej informacji oraz wykaz tych organizacji z podziałem na żupanie można znaleźć na stronie internetowej chorwackiego [Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

W Chorwacji powstaje obecnie dwanaście urzędów ds. kuratorskiej służby sądowej. Ich celem jest humanizacja wykonywania sankcji karnych, zapewnienie skuteczniejszej resocjalizacji sprawców oraz udzielanie pomocy ofiarom i pokrzywdzonym, a także rodzinom ofiar i sprawców.

Krajowy Urząd ds. Kuratorskiej Służby Sądowej uczestniczy w przygotowaniach do powrotu sprawców do społeczeństwa po ich zwolnieniu z zakładu karnego. Działania te obejmują pomoc sprawcy w znalezieniu mieszkania i pracy, a także przygotowanie sprawcy oraz ofiar, pokrzywdzonych i rodzin ofiar na zwolnienie sprawcy z zakładu karnego. Urząd organizuje również pomoc psychospołeczną dla ofiar, pokrzywdzonych oraz rodzin ofiar i sprawcy.

Jeżeli sprawca odbywający karę za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu lub przestępstwo z użyciem przemocy ma zostać zwolniony z zakładu karnego, Urząd ds. Kuratorskiej Służby Sądowej ma obowiązek należytego i bezzwłocznego poinformowania o tym ofiar, pokrzywdzonych lub ich rodzin.

Dane kontaktowe poszczególnych urzędów probacyjnych oraz Departamentu ds. Kuratorskiej Służby Sądowej Ministerstwa Sprawiedliwości są dostępne [tutaj](#).

Ofiary przestępstw mogą skontaktować się z policją, pisząc na adres: policija@mup.hr lub prevencija@mup.hr bądź dzwoniąc pod numer **192 (24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu) lub +385 1 3788 111**.

Ostatnia aktualizacja: 27/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.